KANCELARIA
SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 23 maja 2019 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Agencji Kosmicznej oraz ustawy o działach administracji rządowej

(druk nr 1182)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest zmiana podporządkowania Polskiej Agencji Kosmicznej (dalej PAK, Agencja) z Prezesa Rady Ministrów na podporządkowanie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki oraz modyfikacja zakresu zadań Agencji.

Modyfikacja zakresu zadań polega przede wszystkim na możliwości udzielania wsparcia w związku z realizacją niektórych zadań PAK. Wsparcie przybiera postać pomocy publicznej w ramach wyłączeń grupowych, pomocy de minimis oraz pomocy niestanowiącej pomocy publicznej oraz pomocy de minimis. Wsparcie w szczególności może być przeznaczone na: prace badawczo-rozwojowe, wspieranie innowacyjności, szkolenia, doradztwo oraz udział w targach, misjach gospodarczych oraz innych wydarzeniach.

Ustawa ponadto modyfikuje wymagania kwalifikacyjne dla osób sprawujących funkcje prezesa i wiceprezesów oraz „podnosi" do rangi ustawy, dotychczas określone w statucie, wymogi dla dyrektorów oddziałów terenowych oraz komórek organizacyjnych PAK. Zgodnie z nową regulacją Prezes Agencji oraz jeden z wiceprezesów nie muszą już się wykazywać posiadaniem stopnia naukowego doktora czy też dorobkiem naukowym w dziedzinie związanej z zakresem działania Agencji. Zmniejszone zostaną także wymogi co do stażu pracy (z 6 do 4 lat) oraz praktyki na stanowisku kierowniczym (z 3 do 2 lat).

Ustawa pozwala także na wygaśnięcie stosunków pracy z dotychczasowymi pracownikami PAK.

ul. Wiejska 6/8, 00-902 Warszawa, tel. 22 694 91 30, faks 22 694 91 06, e-mail: Adam.Niemczewski@senat.gov.pl

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa powstała na podstawie rządowego projektu ustawy. W wyniku prac legislacyjnych dokonano poprawek o charakterze porządkującym oraz m.in:

– zrezygnowano z projektowanego przeniesienia siedziby PAK z Gdańska do Warszawy,

– zrezygnowano z ograniczenia, iż wsparcie udzielane przez PAK może mieć charakter niefinansowy.

III. Uwagi szczegółowe

1) *do art. 1 pkt 3, w art. 3a w ust. 6 wyrazy „ i pomocy de minimis" zastępuje się wyrazami „, pomocy de minimis i pomocy niestanowiącej pomocy publicznej oraz pomocy de minimis";*

Poprawka ma na celu umożliwienie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki uregulowanie szczegółowego przeznaczenia oraz szczegółowych warunków i trybu udzielania wsparcia przez Agencję, w pełnym zakresie form wsparcia wymienionych w art. 3a ust. 2.

2) w art. 1 w pkt 5 w lit. c oraz w lit. d drugie tiret

Wymienione przepisy, z tej samej przyczyny, jednocześnie, obligują i dają możliwość ministrowi właściwemu do spraw gospodarki do odwołania Prezesa Agencji przed upływem kadencji. Należy zdecydować czy niezatwierdzenie lub nieprzedstawienie w terminie któregokolwiek ze sprawozdań powoduje obligatoryjne czy tylko fakultatywne odwołanie Prezesa PAK.

3) *w art. 1 w pkt 8, w art. 11 w ust. 4 w pkt 2 po wyrazach „w ust. 2" dodaje się wyrazy „ pkt 1, 3, 4 i 7";*

Prezes Agencji może odwołać dyrektora z powodu zaprzestania spełniania jednego z wymogów, o których mowa w ust. 2. W ust. 2 nie wszystkie wymienione wymogi (cechy) mogą ulec zmianie na skutek zdarzeń następujących po powołaniu dyrektora np. posiadanie co najmniej 2-letniej praktyki na stanowisku kierowniczym. Wobec tego przepis należy odnieść tylko do cech, które mogą ulec zmianie, po fakcie powołania na to stanowisko, czyli wskazanych w ust. 2 w pkt 1, 3, 4 i 7.

4) *w art. 1 w pkt 10:*

a) w lit. d, w ust. 5,

b) w lit. e , w ust. 9 w pkt 5

wyrazy „w ust. 3” zastępuje się wyrazami „w ust. 2a”;

Propozycja ma na celu prawidłowe odesłanie.

5) art. 4 – przepisy art. 4 umożliwiają wygaśnięcie stosunków pracy z osobami zatrudnionymi w Agencji w dniu wejścia w życie ustawy po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia jej w życie, jeżeli przed upływem tego terminu nie zostaną im zaproponowane nowe warunki pracy lub płacy na dalszy okres albo w razie nieprzyjęcia nowych warunków pracy lub płacy w terminie miesiąca od dnia ich zaproponowania.

Jest to standardowy przepis stosowany przy przekształceniach, łączeniu podmiotów, likwidacji i przejmowaniu zadań przez inny podmiot lub organ. W przypadku PAK dotychczasowe zadania uległy jedynie modyfikacji oraz dodano zupełnie nowe zadania. W trakcie prac legislacyjnych zrezygnowano z przeniesienia siedziby Agencji, które to w oczywisty sposób determinowałoby przyjęcie takiego rozwiązania. Opiniowana ustawa nie określa żadnych zasad i kryteriów, jakimi powinno się kierować przy wybieraniu pracowników PAK, którym zostanie przedstawiona propozycja nowych warunków pracy i płacy. Złożenie lub niezłożenie tej propozycji jest zatem pozostawione swobodnemu uznaniu, co wywołuje ryzyko nierównego traktowania pracowników przez władze Agencji. Konstrukcja rozwiązania z mocy prawa stosunków pracy tych osób, którym nie złożono pisemnej propozycji nowych warunków pracy i płacy może prowadzić w istocie do naruszenia ich prawa do sądu. Działanie lub zaniechanie Prezesa PAK nie będą mogły być kontrolowane przez sądy pracy. Wydaje się, że przepis taki wymaga szczególnego uzasadnienia, tak aby ustawa została uznana za respektującą konstytucyjne wymaganie proporcjonalności, tzn. że ustawodawca wybiera takie instrumenty, które służą założonym celom a jednocześnie są „najmniej uciążliwe dla podmiotów, wobec których mają być zastosowane, lub dolegliwe w stopniu nie większym niż jest to niezbędne dla osiągnięcia założonego celu” (S. Wronkowska, Polskie dyskusje o państwie prawa, Warszawa 1995, s. 74.)

Adam Niemczewski

Wicedyrektor